

ruvas gaida plāvējus

Pa lielo auzu tīrumu, kādams kā kamene, viegli ar Andra Galzona vadītais kombināts. Ar katru kombināta mazāks saplok un lauks, vairāk sabirst kombināta bunkurā zeltaino graudu, uz svaigās pēc valsts domes smaržojošās rūpniecības taisnās rindās krāsas izkulto salmu kaudzes. Lauksaimniecības artēli „Straume” sākusies plauja. Eod zeltaino graudu kombinānū sakrājies tik daudz, ka vairs nav vietas, kurā apstāties. Piebrauc kombināts. Atveras bunkura durvis un svaiga tikko izkulto graudu straume sākas plauju pārvadājamā kombinānū. Atkal iedūcas motors, un kombināts, viegli ligodāties tīruma nelidzenumos, kārtina savu ierasto gaitu. Lauka malā kā lieli vīri ar graudiem piebērtie mašīni. No kombināta atbrauc kombināts. Tā saturs iespējams ātrāk jāiepilda mašīnā. Un te savu prasmī rādītāji laukkopji Krišjānis Čāpurs, Eduards Lūsis un Jānis Rožkalns. Bez darba kombināts arī brigādiere Ruta Tamoga. Viņa palīdz viriem kā vien varēdama.

— Birums labs. No hektāra būs savi 16—17 centneiri. — prāto kolhozieki.

— Sanāks gan, — piekrit arī brigādiere un dodas pie kombināta.

— Līdz vakaram paveikt šo, bet rīt tad sāksim rudzu plauju pie „Rožkalniem”, — viņa saka kombināterim un atgriežas pie graudu vedējiem. Tikmēr te jau piebraukusi automašīna un skaties — pirmie graudi aizlīgo uz klēti.

Tagad vasarāja un rudzu plauja kolhozā rīt pilnā sparā. Druvās strādā ne vien kombināts, bet arī vairākas labības plaujmašīnas. Auzas un rudzi jau novākti vairāk nekā 10 hektāru platībā.

— Nu jau vēl tikai pats sākums, — stāsta kolhoza agronoms b. Kreicmanis, — bet rīt parīt sāksim pa īstam. Strādājot ar septiņām līdz deviņām plaujmašīnām un kombinānu, rudzu plauju pabeigsim septiņās astoņās dienās.

Ka drūvas nobriedušas un vairs negaida ne stundu, sapratuši arī kolhozu „Dzirkstele”, „Sarkanā zvaigzne”, „Imants” un vairāku citu kolhozu ļaudis, jo arī te ziemāju plauja vērsās plašumā. Tīrumos jau izgājušas vairākas plaujmašīnas, nopļauti daudzi hektāri.

— Bet ne jau visur valda tāda rosme. Vēl vairākos kolhozos kā „Auseklis”, „Spars”, „Skaņaiskalns”, „Ziemeļi”, „Rūja”, „Stars”, „Rosme” un citur nav nopļauts ne hektārs. Tanī vietā, lai sāktu lielo darbu, šo kopsaimniecību vadītāji un lauksaimniecības speciālisti prāto, ka vēl, lūk, plaut esot par agru, jo graudi neesot piebrieduši. Bet tā taču ir tikai tukša atzibdināšanās. Lai apstiprā b. Eduāts, Bokmanis, Apsītis, Krastiņš, Jansons, Deļmanis, Kūkule un citi kolhoza rudzu drūvas, gan tad atvērsies acis, gan tad ieraudzīs, ka vienā otrā tīrumā graudi jau birst.

L. Rūja

Komunisma DZIRKSTELE

Latvijas KP Rūjienas rajona komitejas un rajona darbaļaužu deputātu padomes organs
 Redakcija: Rūjienā, Upes ielā №7 Tālruni: redaktoram 186, redakcijai 20
 Laikraksts iznāk otrdienās, ceturtdienās un sestdienās. Numurs maksā 15 kap.
 № 91 (1472) Sestdien, 1959. gada 1. augustā 10. gads

Kolhozā „Leņina ceļš” Talka

Lai palīdzētu ātrāk veikt lopbarības sagādi, kolhoza „Leņina ceļš” komjaunatnes pirmorganizācija rīkoja komjauniešu un jauniešu talku ābolīņa ievēšanai šķūņos. Čakli šajā darbā strādāja kolhoza reķinvedis Andrejs Tenteris, komjaunietis Uldis Bērzišs, skolotāja Hilda Bērziņa un citi. Talcinieki ievēda šķūņos ap desmit tonnas ābolīņa.

PLĀUJ ZIEMĀJUS

Kolhoza „Leņina ceļš” II brigādes ļaudis (brigādiere b. Runcis) vieni no pirmajiem uzsāka kupli sazēlušo ziemāju plauju. Ar plaujmašīnu rudzu druvas prasmīgi strādāja Arturs Bērziņš. Aiz viņa sekoja čaklās kulišu sējejas Kristīne Straziņa, Berta Kivite un citas kolhoznieces. Šajā brigādē jau vairāki hektāri rudzu statīnos. Rudzu plauju „Leņina ceļa” kolhozieki cer pabeigt nedēļas laikā.

Grāmatas iet tautā

Vienā no jūlija pēcpusdienām sastapām netālu no Ipiķu ciema centra ejam rajona bibliotēkas darbinieces Karinu Ameriku un Rutu Zariņu, kurām lūdzi bija arī grāmatu saīņi. Te viņas bija ieradusās, lai apmainītu grāmatas ceļojošai bibliotēkai.

Pavisam rajona bibliotēkas darbiniecei Rutai Zariņai jāapkalpo 17 ceļojošās bibliotēkas, un katrā no tām viņa ierodas reizi mēnesī, aiznesot 20—40 grāmatu.

Kā viņa pati saka, ļoti labi ceļojošās bibliotēkās grāmatas lasa Tehniskajā skolā № 4, Rūjienas invalīdu namā, rajona viesnīcā, lauksaimniecības arteļos „Straume”, „Imants” un citur. Te ne vien ir pieprasījums pēc dailliteratūras, bet arī populārzinātniskām un cita satura grāmatām.

Attēlā: rajona bibliotēkas darbinieces R. Zariņa un K. Amerika dodas apmainīt jaunākās grāmatas ceļojošās bibliotēkās.

O. Gundāra teksts un foto

Skolēni palīdz lauku darbos

Ik vasaru čakli palīgi dzimtajam kolhozam ir līdus 7-gadīgās skolas skolēni, kuri vasaras brīvdienās pavada lauksaimniecības artēli „Leņina ceļš”.

Pie sējumu kopšanas čakli strādāja skolnieces Pētersone, Bērziņa un citas, bet palīdzēt sagabot ābolīņu devās Karmena Lūse, Dzintara Liepiņa un citi.

Visos lauku darbos čakls palīgs ir 6. klases skolnieks Andris Capars, kurš izstrādādājis jau 77 izstrādes dienas.

Vairāki skolēni kolhozā strādā par ganiem, piedalās 1,7 ha kukurūzas lauka apkopšanā.

Skolēni piedalīsies arī ražas novākšanā.

A. Birze

Jaunajām mācību gadam

Līdz jaunā mācību gada sākumam skolās atlicis tieši viens mēnesis. Ik dienas tagad rajona grāmatnīcā ierodas skolēni, lai iegādātos vajadzīgās grāmatas un rakstāmlietas. Pie letes pircēju pulks, liekas, nekad nesaplok, un pārdevēja b. Keza spēj tikai izsniegt pieprasīto klašu grāmatu komplektus.

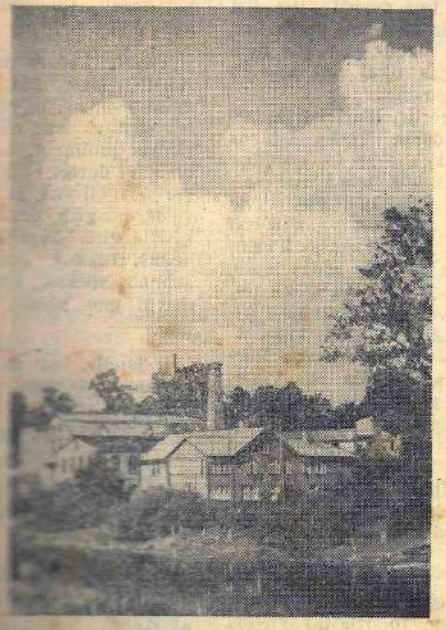
— Lūdzu man ceturtais klases grāmatas! Lūdzu man sestās! — tā vien dzird runājam. Nepaiegt ilgs brīdis, un pircējam uz letes nolikts vajadzīgais grāmatu daudzums.

gadā. Nē, jau pavasarī rajona grāmatnīca kopā ar tautas izglītības nodaļu aprēķināja nepieciešamo grāmatu skaitu, un šī mēneša pirmajās dienās gaidāms arī jauns skolas grāmatu sūtījums. Patlaban ne visu klašu grāmatu komplekti ir dabūjami pilnībā — kāda no grāmatām varbūt būs šajā sūtījumā.

Pavisam skolēni iegādājušies jaunajam mācību gadam grāmatas par vairāk nekā 10 tūkstošiem rubļu.

A. Ponsis

MAZSALACAS TEKSTILFABRIKĀ

Fabrikas galvenā inženiera biedra izstrādātais raksts par Mazsalacas tekstilfabriku iznāca pirmajā gadā lasiet 2. lappusē.

Kaļiņina kopsaimniecības septiņgade

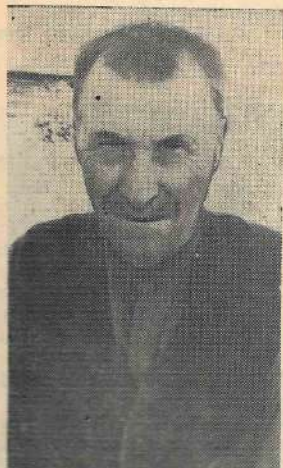
Attēlā: kopsaimniecības labākā cūkkope Emma Ruciņa.

Galvenie septiņgades uzdevumi mūsu kopsaimniecībai — ražot 1965. gadā uz 100 hektāriem lauksaimnieciski izmantojamās zemes 571,4 cmt piena, pavairojot sabiedriskā ganāmpulku par 125 galvām, un palielināt gaļas kopprodukciju līdz 58,8 cmt uz 100 hektāriem lauksaimniecībā izmantojamās zemes — mudina kolhozniekus dienu no dienas pārdomāt, kā to veikt labāk.

Jau septiņgades pirmā gada aizvadītajā pusgadā esam guvuši zināmus panākumus. Virs plānotā piena daudzuma šai pusgadā ražojam 14 tonnas piena. Te liela nozīme ir kolhoza labāko slaucēju V. Riekstiņas un M. Kumsāres čaklajam darbam. Jāatzīmē arī slaucējas M. Lūsītes labie darba rezultāti: viņa šī gada pirmajā pusgadā no pirmpienēm ieguvusi 1866 kg piena no govīs, izvirzoties rajona labāko slaucēju skaitā.

Turpmāk daudz pūļu domājam veikt ganāmpulka kvalitatīvai uzlabošanai, likvidējot mazvērtīgos lopus.

Lai atvieglotu lopkopju darba apstākļus fermās, lielu vērību veltīsim smago

Attēlā: Kaļiņina kolhoza laukkopis Arnoldis Kivišs.

darbu mehanizācijai. Paredzam tuvākajā laikā elektrificēt kolhozu, jo tas daudz atvieglos darbu, kā arī uzlabos kolhoznieku sadzīves apstākļus.

Lai varētu veikt lopkopībā paredzētos uzdevumus, nepieciešami krasi kāpināt arī laukkopībā gūtos rezultātus. Lai to panāktu, katru gadu jākāpina lauku ražība, jāpalielina organiskā mēslojuma ražošana. Šopavasār jau sagatavojām 5000 tonnas komposta kūdras un ap 1000 kubikmetru pakaišu kūdras. Tāpat ir domāts par to, lai uzkrātu un lietderīgi izmantotu viru gan komposta sagatavošanai, gan lauku virsmēsošanai.

Turpinām arī kolhoza zemes, galvenokārt pārpurvoto plāvu nosusināšanu un meliorēšanu, lai iekārtotu to vietā kultivētās plāvas un ganības, nodrošinot stabilu lopbarības bāzi.

Attēlā: kolhoza labākā slaucēja Magdalēna Kumsāre.

Lielu palīdzību mums sniedz traktoru brigāde, kurā ir seši traktori ar piekabes inventāru un viens kombains. Septiņgades laikā traktoru parku domājam palielināt tiktāl, lai pilnīgi nodrošinātu visu vajadzīgo lauku darbu kvalitatīvu veikšanu labākajos agrotehniskajos termiņos.

Lai godam veiktu visus grandiozās septiņgades uzdevumus, katram kolhozniekam jāiesaistās aktīvā darbā. Un jāsaprot, priekšzīmīgu kolhoznieku, kas visus spēkus velta kopējam darbam savas kopsaimniecības augšupejai, nav mazums. Arteri ar cieņu min labāko kolhoznieku slaucējas Magdalēnas Kumsāres, kolhoza komjaunatnes pirmorganizācijas sekretāra, traktoru brigādes brigadieru Oskara Langas, cūkkopas Emmas Ruciņas, laukkopja Arnolda Kiviša un daudzu citu vārdus.

A. Pārups,
Kaļiņina kolhoza priekšsēdētājs

Mazsalacas tekstilfabrikā

Mazsalacas tekstilfabrikas kolektīvs, partijas pirmorganizācijas vadībā cīnīdamies par PSKP XXI kongresa un jūnija plēnema lēmumu pirmstermiņa izpildi, izstrādājis un paredzējis rindu konkrētus pasākumus, lai iespējami lētāk septiņgadē palielinātu lina audumu izlaidi par 5,4 miljoniem metru, salīdzinot ar šī gada plānu. Tekstilnieki cer to panākt, paplašinot fabriku: iekārtojot jaunus ceļus jau esošo korpusu piebūvēs un uzceļot jaunus stāvus. Tas dos iespēju izvietot ražošanas iekārtu tehnoloģiskā secībā, lai nebūtu lieki jāpārvalda ne izejamie materiāli, ne gatavā produkcija. Materiālu pārvadāšanai paredzēts iekārtot trauku ceļu, kas atvieglos palīgstrādnieku

darbu, bet daļa palīgstrādnieku atbrīvosies darbam tieši pie mašīnām.

Jāatzīmē, ka pie tam šai laikā tekstilfabrika pāries uz divu maiņu dienu, strādājot septiņas stundas maiņā.

Sevišķa uzmanība, sākot ar šo gadu, ir pievērsta ražošanas automatizācijai un modernizācijai. To veicina ne tikai no jauna saņemamā automatiskā ražošanas iekārta, bet arī racionalizatoru priekšlikumi esošās tehnikas uzlabošanā un modernizēšanā kā sagatavošanas cehā, tā arī austuvē. Tā, piemēram, automāta UMPA-1 uzlabošana pēc novatoru ieteikuma deva iespēju atbrīvot citam darbam 3 cilvēkus. Fabrikā uzstādīs jaunu iekārtu pamatnes šķērsu gatavošanai, kas dos labākas kvalitātes produkciju

kā pašreiz strādājošā, un bez tam atbrīvosies arī 6 cilvēki citam darbam.

Nomainot austuvē mehāniskās stelles ar automātiskajām, darba ražīgums austuvē pieaugs apmēram par 30 procentiem. Bet tie ne tuvu nav vienīgie pasākumi darba ražīguma kāpināšanai un darba apstākļu uzlabošanai. Pusgada laikā vien fabrikas racionalizatori iesnieguši 28 racionalizācijas priekšlikumus ar kopējo ekonomisko efektu 63.469 rbļ. Labākie Mazsalacas tekstilfabrikas racionalizatori ir Jānis Pēkšēns, Kārlis Mucenieks, Elmārs Apsītis un citi, kas katrs iesnieguši vairākus racionalizācijas priekšlikumus.

Labāku darba apstākļu radīšanai ceļos uzstāda spēcīgu

ventilācijas iekārtas daļēji jau nodota ekspluatācijai.

Liels darbs veicama jauna asortimenta ražošanai un jaunu audumu rakstu gūšanai un ieviešanai. Tā, piemēram, austuves ceļš ir uzstādīts grīdas ceļā ražošanu. Tos darbus veic pieprasā.

Socialistiskajā cīņā par septiņgades pirmā gada uzdevumu pirmstermiņa izpildi, kas ir tvērusi visu fabriku kolektīvu, priekšizvirzījūšās apmaiņestaru V. Steņnova un J. Karpova brigādes, kas regulāri maiņās veidumu izpilda par 110—115 procentiem. Un tā ir droša kaļiņina, ka fabrika pildīs savu apņemšanos — izpildīt mēnešu uzdevumu līdz 7. novembrim.

B. Antonovs

Talkā izgāja jauni un veci

Pulkā eju, pulkā teku,
Pulkā darbi labi sokas.

Divas dienas kolhozs „Rosme” organizēja lopbarības ieviešanas talku. Tajā piedalījās kā kolhoznieki, tā skolēni un kolhoznieku ciemiņi. Viņi veda šķūņos sienu ar divām automašīnām, traktoru un zirgiem. Divu dienu laikā iveda 807 gubas jeb 130 tonnas labas kvalitātes sienu.

Kolhoza valde pateicas tādiem talciniekiem kā ceļa strādniekam Albertam Reinfeldam, kolhozniekiem Voldemāram Albringam, Kārlim Reinim, Alfrēdam Jeskem, Jā-

zepam Bambānam, šoferim Rihardam Meļņam, studentam Gunāram Ārgalim, skolniekiem Imantam Amerikam, Alfrēdam Jeskem, Andrim Plūmītim, Modrim Kaucim, Antu Albringai, Inārai Skalbergai, kuri pavadīja brīvdienas dzimtajā kolhozā, rīdziniekiem Imantam Andersonam un viņa draugam, kuri kolhozā pavadīja atvaļinājumu, mežstrādniekiem Pētersonam un Ērikam Sniegam.

Pēc dažām dienām kolhoza „Rosme” vadītājs atkal organizēs tādu pašu talku.

A. Mauriņš

Jelena Konoņenko

LABI CILVĒKI

(2. turpinājums)

Es to nezinu. Bet es to labi zinu, ka Jūlija Viborova ir labs, īsts cilvēks.

Lūk, kad sākam domāt par tādu parasto, vienkāršo jauzu rīcību, gribas būt labākiem. Vai ne tā, biedri?

Cilvēkam jābūt labākam, viņš var būt labāks, viņa pienākums būt labākam! Visiem mums. Katram no mums, kaut arī ne katram gadās, teiksim, izvilkt cilvēku no uguns, paglābt sliktstošo, novērst vilciena vai automašīnas katastrofu, atdot daļu no savas ādas...

Vladimira pilsētā dzīvo inženieris Grigorijs Illarionovičs Marjuškins. Viņš ir amatieris dārzkopis. Jaudis iet garām viņa dārzam, palūkojas žoga spraugās un brīnās. Cik skaisti! Kā zied ķirši! Gluži kā līgavas... Laimīgs cilvēks Marjuškins: lūk, izaudzējis dārzū, un pašam patīkami atpūsties.

Bet Čehova ielā, kur Marjuškins dzīvo, ķiršu koku nav. Un, lūk, vienreiz Grigorijs Illarionovičs sāka domāt. Sāka domāt par to,

kāpēc iela ir tik neglīta, kāpēc tajā nezied ķirši. Bet tie taču zied viņa dārzā, lūk, cik to daudz, un par tiem priecājas tikai viņš pats un viņa ģimene...

Grigorijs Illarionovičs no sava dārzā izraka astoņus ķiršu kokus un tos iestādīja Čehova ielā. Iela kļuva skaistāka. Priecājas gan sirmgalvji, gan bērni, gan bērnu mātes. Un Grigorijs Illarionoviča dvēselē radās labas, savijpojošas jūtas, it kā tur, kaut kur dziļi, dziļi būtu uzdziedējis gaišs ķiršu koks.

Par to, ko izdarīja Marjuškins, uzzināja cits Vladimira pilsētas iedzīvotājs A. J. Karejevs. Kādreiz vakarā viņš arī izraka dažus ķiršu kokus no sava dārzā un iestādīja tos Sako un Vančeti ielā.

—Lai aug, lai priecina ļaudis...

Un vēl viens otrs no vladimiričiem rikojās tāpat... Es par to izlasīju vietējā avīzē un nodomāju: lūk, tas ir lieliski... Cik labi, pareizi cilvēki ir Marjuškins un Karejevs! Viņu piemēram droši

vien sekos daudzi Vladimira iedzīvotāji, un visa pilsēta kļūs dārzus.

Tagad, kad es rakstu šo rakstu, man nāk atmiņā desmitiem, nē, ne desmitiem, bet simtiem labu cilvēceiskas rīcības gadījumu, kuri liecina, cik devīgs, cik skaists var būt cilvēks, ja tikai vēlas, ja grib uzvarēt sev savā apziņā kapitālisma atriebības, tumšos, jaunus, nekrietnos spēkus, kas traucē dzīvot gan pašam, gan citam.

Ir ļaudis, kuri dara ļaunus darbus, saviem kaimiņiem, pat viņu bērniem, priecājas par citu nelaimi... Šie krole cilvēki saindē svešu, jā, un arī savi dzīvi. Bet vairāk ir kaimiņi, kuri grūtā brīdī dala uz pusēm maizes kukuli.

Šajā rudenī es vēroju, kā mātes veda bērnu uz internātskolu. Visi ar ziedpušķiem... Es aprunājos ar kādu padzīvojušu sievieti

(Turpinājums sekos)

REIDS

LAI SŪDZĪBU NEBŪTU!

Abscorties vairāku ledzīvotāju sūdzībām par to, ka, pastāvot siltam laikam, Rūjienas pilsētas tirdzniecības punktos reizēm parādās bojātus vai bojāties sakušus pār-

tikas produktus, šajās dienās tika izdarīts pārbaudes reids. Tā materiālus publicējam zemāk.

Divdesmit dienās — pieci ieraksti

Līdz ar jaunā direktora b. Anuļa stāšanās amatā Rūjienas ēdnīcā tika iesākta jauna sūdzību un ierosinājumu grāmata. Paškirtojamās lapas, gribot negribot jāpildās — jau pirmajās divdesmit dienās tajā apmeklētāji ierakstījuši četras sūdzības un vienu atzinību.

— Kāpēc gan tik bieži pēdējā laikā tiek pieprasīta sūdzību un ierosinājumu grāmata, kāpēc tajā tik daudz ierakstu?

Te nu jāsaka, ka pēdējā laikā sakarā ar biežo direktoru un darbinieku maiņu ēdnīcas apkalpojošais personāls sācis strādāt paviršāk, pavāru pagatavotai produkcijai nav tās kvalitātes, kas bija pirms pāris, pusotra gadiem. Labi un garšīgi pagatavotie ēdieni tagad bieži mainās ar viduvējiem un pat sliktiem.

Par to liecina arī šie pieci ieraksti. Tā kāds rīdzinieks ierakstījis sūdzību par to, ka pieprasītā cepeša vietā viņam pasniegts speķis. Tiesām, starp speķi un cepeti ir liela atšķirība. Ja speķis sastāv tikai no treknuma, tad cepetim jābūt vismaz 50 procenti liesuma. To ēdiena gatavotājiem vajadzētu zināt.

Četri ogriņieši savukārt sūdzas par to, ka viņiem pasniegts gulašs ar „matu piedevām”, pie kam četras pieprasītās gurķu salātu porcijas pasniegtas tikai uz diviem šķīvīšiem.

Vai bez tādiem „pārsteigumiem” varētu iztikēt? Protams.

Neko nevar iebilst arī pret vairāku Rūjienas RTS darbinieku ierakstīto sūdzību. Viņiem 14. jūlijā nācies gaidīt oficiānti no pulksten 12.05—13.15.

Rūjienā, kā zināms, ir ieviesta daudz progresīvāka ēdiena pasūtīšanas un apkalpošanas kārtība nekā daudz citās ēdnīcās, taču, ja oficiāntes stundām ilgi nesūdzas savā apkalpošanā, tad to jākvalificē kā veiksmīgu. Tādēļ citādi kā paviršības darbā vai nolaidību. Faktiski tas nozīmē, ka minētās ēdnīcās ir attiecīgā oficiāntu savas pienākumus neizpildījuši, kā arī

netieši izniekojuši ēdnīcas apmeklētāju darba laiku.

Daļa vainas te jāuzņemas arī administrācijai, kas neseko oficiāntu darbam, kā arī nesalabo bojāto signalizāciju oficiāntu izsaukšanai.

Vietā ir arī 16. jūlijā ierakstītā sūdzība par to, ka jau pulksten 13.30 aprūkusi sakņu zupa un pasniegtajā strogonovā bijuši „četri mikroskopiski gaļas gabaliņi”.

Par šādiem trūkumiem jāsignalizē, pret tiem nesaudzīgi jācinās. Diemžēl, ēdnīcas administrācija, kaut gan ar katru sūdzību, katru ierakstu tiek iepazīstināta jau tajā vai nākošajā dienā, līdz pārbaudes dienai — 21. jūlijam nekā nebija reaģējusi, atskaitot pirmo sūdzību. Tas turpmāk nedrīkst notikt. Kādreizējā ēdnīcas labā slava jāatgūst. Tad ēdnīcas apmeklētāji sūdzību un ierosinājumu grāmatā ierakstītu tikai atzinības.

Ēdnīcā tika pārbaudīta arī pārtikas produktu glabāšanas kārtība. Diemžēl, tā nebija no spīdošajām. Mušu visapkārt daudz, saldētava ar defektiem. Visi uzglabāšanā esošie gaļas produkti pārbaudes dienā gan bija svaigi, taču pati telpa netīkami smaka.

Kas vainīgs? Iespējams, ka telpa maz redzējusi mitru lupatu un ūdeni.

Mušām jāpiesaka karš

Komisijas veikalā, kafetnīcā, dežūrveikalā, pārtikas veikalā un citur pārtikas produktiem un apmeklētājiem daudz nedienu sagādā mušas. Tās kļuvušas tik nekaunīgas un neatlaidīgas, ka bez bailēm metas iesveramam sviestam virsū un lien cilvēkiem pat degunā, nemaz neapjēgdamas, kādas antipātijas ikvienam ar to sagādā.

Tas tādēļ, ka ilgu laiku nevienā veikalā nebija dabūjamas mušu ķeramās lentas un mušpapīri. Tagad šie mušu iznīcināšanas līdzekļi tirdzniecībā parādījušies, un jādara viss iespējamais, lai mušu nebūtu nevienā sa-

Redakcijas piezīme. Ar atzinību jāpieņem, ka vairāki reidi atklātie trūkumi jau novērsti, vai arī tos pašreiz novērs. Tā ēdnīcā jau sakārtota un darbojas signalizācijas iekārta oficiāntu izsaukšanai, visos veikalos izlikta pietie-

bidriskās ēdināšanas vietā, nevienā pārtikas preču veikalā.

Saldētavas vajadzīgas vasarā, nevis ziemā

— Kādēļ gan vasarā visvairāk bojājas pārtikas produkti?

— Tādēļ, ka tos neuzglabā vēsumā.

To ļoti labi zina arī patērētāju kooperācijas sistēmas vadošie darbinieki. Diemžēl, par saldētavu ierīkošanu pārtikas preču veikalos viņi rūpējušies samērā maz. Viens neliels ledus skapis ir tikai veikalā № 2, kamēr dežūrveikalā pat tā nav.

Lieli saldētavu pagājušā gada pavasarī sāka ierīkot tai pašā pārtikas preču veikalā № 2, taču nepabeidza, un tā nav lietojama vēl šobaltdien. Tādēļ reizēm nākas norakstīt gan reģes garšvielās, gan margarīnu, gan biezeni un citus ātri bojājošos produktus.

— Droši vien rudenī pirms Oktobra svētkiem saldētavu pabeigs ierīkot. Bet tad tā nebūs vajadzīga, — stāsta veikalā vadītāja b. Labrence.

Abu pārtikas preču veikalu noliktavās tāpat vajadzētu nekavējoties ierīkot ventilāciju, baltināt sienas un griestus. Ar to, ka nesēn te virs grīdām un klonā ierīkoja paliktņus, novērsta tikai miltu un cukura maisu bojāšanos.

Pārtikas preču veikali vēl joprojām asi izjūt ietinamā papīra trūkumu. Tas sevišķi sakāms par sviesta ietinamo papīru. Ja tāds būtu sagādāts pietiekamā vairumā, daudz kulturālāka būtu arī pircēju apkalpošana.

Visu to rezumējot, jāsaka: „Vēl daudz kas jāveic, lai uzlabotu stāvokli sabiedriskajā ēdināšanā un tirdzniecībā ar kvalitatīviem pārtikas produktiem. Pretējā gadījumā no darbaļaužu sūdzībām un ierosinājumiem tirdzniecības darbiniekiem vajā netikt.”

J. Salna

košā daudzumā mušu ķeramās līplentas. Ēdnīcas administrācija, reaģējot uz ierakstiem sūdzību grāmatā, pazīpojusi sūdzību autoriem par pieņemtiem mēriem trūkumu novēršanā.

KARSTUMS EIROPĀ

Pār Eiropu vejas neparedzēts karstuma vilnis. Esihā (Spānijā, Seviljas provincē) reģistrēta augstākā temperatūra — 49 grādi eņā.

Parīzē bijis 35,7 grādus liels karstums. Pēcpusdienā dažas celtnes tā sakarsušas, ka dzīvokļos temperatūra cēlusies līdz 45 grādiem. Pēdējo reizi tāds karstums atzīmēts 1873. gadā.

Briselē šajās dienās bija 36,8 grādi. XX gadsimtā šāds karstums šeit bijis tikai divas reizes.

Anglijas dienvidos temperatūra sasniegusi rekordskaitli — 38,9 grādus, Austrijā, Sanktpeltenē bijis 34 grādi. Holandē izžūst irigācijas

kanāli. Rietumvācijā, kur termometrs arī rāda 36 grādus virs nulles, pirmie lielā karstuma upurī bija divas Minhenes cirka lauvās: tās dabūja saules dūrienu.

Dažu Rietumvācijas ziemeļu rajonu ledzīvotāji palikuši bez dzeramā ūdens. Iespējams, ka ūdens sekluma dēļ ūdens pārtraukt kuģu satiksmi pa Alleras un Vēzeras upi.

11. jūlijā Berlinē termometrs rādīja 37,9 grādus. Tā ir augstākā temperatūra Berlinē pēdējos 100 gados. Lielā karstuma un sausuma dēļ ūdens patēriņš Berlinē sasniedzis rekordskaitli — 1,2 miljonus kubikmetru diena.

Arī aitas „ravē”

Valmiera. Dažas dienas atpakaļ kolhozā „Uzvara” kartupeļu laukā ar priekšēdētāja b. Aizpura „pavēli” darbā tika norikota aitu brigāde.

Aitām „uzdeva” ganīties kartupeļu laukā, kurā bija samērā daudz nezāļu. Patīkami bija vērot, kā aitas, neaizskarot lakstus, noēd vi-

sas nezāles. Šo kartupeļu „ravēšanas” papēmieni” plaši pielieto Zemgalē. Kartupeļiem netiek nodarīts nekāds ļaunums, jo aitas kartupeļu lakstus neēd. Pēc tam, kad nezāles ir noganītas, ja nepieciešams, jāizdara kartupeļu aprušināšana.

H. Dimane

Interesants arheoloģisks atradums

Adigejas autonomajā apgabalā kādā Krasnogvardeiskas rajona grants bedrē 10 metru dziļumā atrasti milzu dzīvnieku kauli. Novadpētniecības muzeja darbinieki konstatējuši, ka tie ir milzīgu ziloņu kauli, kādi dzi-

vojuši pie Kubāņas pirms apmēram 1.000.000 gadiem. Atradums nogādāts muzejā. Viena dzīvnieka ilķņi sasniedz 3 metru garumu, otra — 2 metru.

(TASS)

Vīru koris „Dziedonis”

Mazsalacas vīru korim ir gara, skaista un panākumiem bagāta vēsture. Jau I Latvijas dziesmu svētkos Mazsalacas apkārtnes vīru dainotā dziesmas izpelnījās atzinību — koris izcīnīja I vietu.

Tagad jau turpat divus gadus kara laikā zudušās Mazsalacas vīru kora labās tradīcijas rūpīgi cenšas spodrināt Mazsalacas mežrūpniecības saimniecības vīru koris. Pērn tas ar labiem panākumiem piedalījās I vīru kora salidojumā. Talantīgā diriģenta Jāņa Menča vadībā iestudēto dziesmu speciģais, intonētais dziedājums deva iespēju šim jaunajam kolektīvam kļūt par „Dziedonu” saimes locekli. Protams, tas bija pirmais Skaņā kalna apkārtnes jaunā vīru kora lielākais sasniegums un tas iedvesmoja tālākām dziesmu gaitām, deva jaunu dziesmu prieku.

Šogad kora lielākais sasniegums ir Latvijas Mežu, papīra un kokapstrādāšanas rūpniecības republikāniskajā mākslinieciskās pašdarbības skatē izcīnītā I vieta. Skatē koncertā koris godam nodziedāja abas kolektīva izvēlētās dziesmas: Kovāla

„Ilmepezeru” un latviešu tautas dziesmu Jāņa Menča apdarē „Circenītim kāzas dzēra”, kā arī zūrijas komisijas uzlikto J. Keņiņa dziesmu „Meklētāji”. Un tas, protams, bija diriģenta J. Menča, kora vecākā E. Amoliņa un nošņiņa P. Sniega nenogurstošā darba panākums.

Pašreiz koris gatavojas II vīru kora salidojumam, kas notiks augustā Dobelē. Kopš pirmā vīru kora salidojuma, Mazsalacas „Dziedonis” izaudzis gan skaitliski, gan kvalitatīvi. Tādēļ salidojuma repertuārā paredzētas 20 dziesmas jau iestudētas. Gatavojoties kora salidojumam Dobelē, koris iemācījis vairākas jaunas dziesmas. To vidū jāatzīmē divas latviešu tautas dziesmas „Mana tauta laimdienīte” un „Mana tauta sērdienīte”, kuras koris sagatavojis pavisam nesen.

Lai pārbaudītu, kāds ir kora skanējums, rit „Dziedonis” dodas koncertēt uz Pērnavu, kur Pērnavas meža kombināts rīko dziesmu dienu. Lai jo vairāk iepriecinātu īgaunu klausītājus, koris Keņiņa „Meklētājus” iemācījis arī īgaunu valodā.

Mazsalacas vīru koris „Dziedonis”.

Kā atrada preparātu «246-N»

List lietus, bet virietis lietus mētelis un līdzās viņam sieviete kokvilnas kleitā mierīgi turpina savu ceļu, nemaz nebēdājot par lielajām lietus lāšēm, kas krit uz viņu apģērba, jo tās it kā atlec no drēbēm — drēbes paliek sausas... Audums, no kā darināts lietus mētelis un kleita, bija apstrādāts ar jauno padomju ķīmisko preparātu „246-N”.

Šis preparāts iegūts lietu radošu meklējumu rezultātā Tartu ķemņu fabrikā, kas notika tā. Pirms kāda laika fabrikā bija uzkrājies daudz produkcijas. Ķemņu vien tās noliktavās bija par 4 miljoniem rubļu, jo nebija pieprasījuma pēc tām. Taču neviens fabrikā negribēja sedēt, rokas salicis klēpī.

Daži ieteica organizēt lino-leļa ražošanu, citi — mākslīgu dekoratīvu materiālu mēbeļiem, bet vēl citi — preparātus augu augšanas uzlabošanai. To visu varēja panākt ar ķīmijas palīdzību. Fabrikā visi — sākot ar direktoru un galveno inženieri un beidzot ar laborantu un vienkāršu strādnieku — meklēja izeju un tādu arī atrada.

... Fabrikas galvenais inženieris Leonhards Tameveli lūdza ierasties celuloīda ceha priekšnieki Kadri Soidru. Viņa 1955. gadā bija beigusi Tallinas politehniskā institūta ķīmijas fakultāti un pēc tam ar inženieres ķīmikas diplomu ieradās Tartu ķemņu fabrikā.

Kadri Soidra ķīmija bija iemīļojusi jau pirms politehniskā institūta. Tapēc viņa, kad fabrikas galvenais inženieris lūdza, lai viņa padomā par kaut ko „interesantāku” nekā ķemmes, ener-

ģiski sāka jaunus radošus meklējumus.

Ķimiklēm ir zināmi ārzemēs ražoti impregnēšanas preparāti. Fabrikas kolektīvs nolēma izgatavot savu preparātu, kas būtu labāks, nekā ārzemēs ražotie.

Pagāja nedēļas un mēneši. Fabrikas laboratorijā, ko vada Tartu universitātes absolvents Harijs Kibars, ritēja intensīvs darbs, veicot dažādus mēģinājumus. Un, lūk, tika izgatavots no vairākām ķīmiskām vielām preparāts „246-N”.

Pēc sava ārēja izskata šis preparāts ir gaiši dzeltens, vaskam līdzīga masa, kas pēc smaržas atgādina etiķi. Lai iegūtu vajadzīgo šķidrumu, vienā litrā ūdens ieliek 40 vai nedaudz vairāk gramu šī preparāta. Iegūtajā šķidrumā ievieto sausu audumu, paturot to šķidrumā dažas minūtes. Pēc tam audumu žāvē un termiski apstrādā elektriskajās žāvēšanas krāsnīs ar 120 grādu temperatūru. Tādējādi audums iegūst jaunu īpašību — tas nesamirkst.

Jaunais preparāts sekmīgi pārbaudīts un tagad tam paveris plašs ceļš. Gada laikā fabrika varēs dot līdz 100 tonnu jaunā ķīmiskā preparāta. Šāda daudzuma pietiek, lai impregnētu apmēram 8–10 miljonus kvadrātmetru kokvilnas, zīda vai vilnas audumu, kas pēc tam vaļrs nesamirkst un nesaraujas.

Leonhards Tameveli, Kadri Soidras un jaunās iekārtas montētāja remonta ceha atslēdznieka Konstantina Vasila darbs iesniegts apbalvošanai ar republikas prēmiju. (ETA-LTA)

KINO

Ungāru mākslas filma NEGAIŠA GADI

Trīs gadsimtus Ungārijā smaka austriešu monarhijas jūgā. Un, lūk, pienācis 1848. gads. Revolūcija Francijā, Itālijā, Anglijā un Vācijā iedragāja un novājināja feodālmonarhisko iekārtu Eiropā. Cipai cēlās arī ungāru tauta. 1848. gada marta konstitūcija pasludināja Ungārijas suverenitāti. Ungāri ievēlēja savu Valsts sapulci, kuras priekšgalā nostājās sacelšanās vadonis Lajošs Košuts. Sapulce pasludināja Ungārijas nacionālo neatkarību no Austrijas.

Bet Austrijas imperators ar to negribēja samierināties. Apspēdis revolūciju Austrijā un tautas sacelšanos Itālijā, viņš sakoncentrēja visus spēkus, lai satriektu nepaklausīgos ungārus.

Kopā ar austriešu reakciju sadarbojās horvātu zemes pārvaldnieks — ģenerālis Jelacičs. Viņš saformēja vai-

rākas vienības atpalkuotiem, reakcionāri noskapotiem elementiem un iebruka Ungārijā. Jelaciča bandas nesaudzēja nevienu. Sēdēmi postu un nāvi, viņi laupīja valsti, dedzināja ciematus, apzaga iedzīvotājus, izvaroja sievietes un pakāra vīriešus.

Lajošs Košuts aicināja tautu brūpoties un pašiem aizstāvēt savu brīvību. Zemnieki pēma cirvjus, dakšas, asināja izkaptis, lāgļiem pievāca salmnieku zirgus un bariem devās uz Košuta nometni. Košutam pieslēdzās arī patriotiski noskapotie jaunieši no muižnieku vidus.

Filma stāsta par ungāru revolucionārās armijas varonīgo cīņu pret reakciju. Filma paver spilgtu lappusi Ungārijas vēsturē.

Kinoteātri „Uzvara” to demonstrēs šā gada 1. un 2. augustā.

Neticami, bet tomēr fakts, ka...

...Rūjienas pienotava ražo ķeifru gauži līdzīgu rūguspienam savā saturā, tikal ar atšķirīgu etiķi;

...rajona veikalos ne ar uguns gaismas, ne vēzu kritiņu palīdzību neatradis muškērejus (līpentas);

...minerāluēpl, kas paredzēti Rūjienas aptiekai, pēc tās darbinieku izteiciem, atšķiras no visās pārējās pilsētās pārkamajiem ar sevišķām vienreizēm īpašībām: tie nav uz Rūjenu atvedami ne zlemu, ne vasaru, jo zlemu tie sasalst, vasaru iztvaiko, Rūjenu nesasnēguši;

...baltmatze ir tik smaga lieta, ka to veikalam laikā piegādāt var tikai atsevišķos gadījumos, bet parasti patērētājiem uz to jāgaida stundām ilgi;

...Rūjienas medicīnas darbinieku sarkanajā stūrītī, izņemot V. I. Lepina ģimēni, neko ne kultūral, ne atpūtai nevar atrast;

...Pasta tēla Mazsalacā nā-

košo pavasari tiks pārvērsta gurku dobēs, tādēļ jau visu šo vasaru uz tās tiek krāts organiskais mēslojums, bet leiņa, kas ved gar Mazsalacas pāterētāju biedrības garāžu (tās nosaukums nekur nav redzams) pamazām pārvēršas vēsturiskā muzejā, jo uz tā seguma var atrast gan mūsdienu trauku lauskas, gan metala izstrādājumu atliekas, gan nolietotus apavus un apģērba gabalus;

...no parka pie Piksaru cema padomes pamazām, bet neatturami cilvēkus, kas vēlas atpūties, izkonkurē līlopi. Ar vārdu sakot, parks pārvēršas ganībās;

...sausais laiks, kas pieturējās turpat mēnesi un visu karveļa zāļu augu augšanu, kolhoza „Jaunais arājs” līgīgādo zālāju laukā pie Talcēm apbrīnojami veicinājis attāla augšanu, jo kolhoznieki vēl nepaspēja ievākt nopļauto slenu, kad tam jau cauri izspraucās ap 10–15 cm gara zaļa zāļite.

Par ūdeni, kas neveldzē

Ak, ūdens! Cik daudz runu strīdu, sarīngātājuma un pat slāpju tas sagādā ik dienas Rūjienas pilsoņiem, kas dzīvo jaunajā mājā Rīgas ielā 6. Nepatērē ne dienu, kad šī nama ledzīvotāji trīs reizes katru pa 30 minūtēm, nesauktu: „Ir! Ir ūdens!” — un nesūrotos pārēja laikā: „Nav! Nav ūdens.”

Man daudzi prasa, kā to novērst. Ko lai saka? Ūdeni, cik zinu, nem no akām ar vīdu vai sūkņu palīdzību. Jaunajā mājā sūkņi pie tam modernizēti — elektriskais. Tad nu mans ieteikums: ja aka sausa, tā jāpādzīlina, ja sūkņi bojāti — tas jāremontē, ja sūkņētijs neprot ūdeni uzskūnēt — jāpāmācā, bet, ja viss ir kārtībā — tad tikai vairāk jāskūnē. Ūdens, tā sakot, jādabū, jo bez ūdens dzīvot nevar. Tas ir skaidrs.

Jēkabs Makšķere,
„Skabargu” institūta
korespondētājiocelkils

Divainais sapnis

Lai nu gan stāsta, ka sapos redzētais nekad nepiepildās, es tomēr esmu optimistiski noskaņots. Un sapnot man paūk.

Nupat viennakt biju aizbraucis vēzot. Un ko domā — tepat aiz Ķopu skolas pie vecajām dzīrnāvām, kur Rūja veļ savus ūdeņus pāri slūžam un ir tikai laba grāvja lielumā. Skatos, te taču nupat vēl pār to bija vecais tilts kā sietiņš vienos caurumos, un nu, ko domājis, izbūvēts te pavīsam jauns, vaīrs ne pazīti, kāds tilts.

Man jau arī sirds mierīga, sak, kas tad te tā parūpējies, lai vismaz vēzotāji tiek laimīgi pāri no viena izlūzuša dēja uz otru... To esot izdarījis kolhozs „Cīņa”, jo tā teritorijā šis tiltiņš esot un nākšoties jau pāri vest arī kāds vezums siena, tāpat pārbrukt šad tad arī ar mašīnu... Un skatos, nāk mans pušēlnieks vēzošanā — kaimiņu Andris. Vai zi', tikko viņš tiek uz jaunā tilta, tas kā pļosts aiziet jūrā. Lai gan kļiedzu, ka man tak arī jātiek pāri, nekās nelīdz... aiziet jūrā.

Un tad es pamodos. Kad savai kaimiņienei stāstīju par divaino sapni, viņa noteica, ka tas esot gan sapnis, kura piepildīšanās kolhoza „Cīņa” ļaudis gaidot sen.

I. Andrievičs

LIDZJŪTĪBA

Mednieku un makšķernieku biedrības Rūjienas pilsētas kolektīva biedru grupa izsaka dziļu līdzjūtību

R. Andreļsona ģimenei sakarā ar viņu meitas un māsas Aijas traģisko nāvi.

GANDRĪZ KĀ BĒDĪGS FEĻETONS

Arvien spēcīgāk un iedarbīgākiem līdzekļiem mūsu valsts cīnās pret alkohola lietošanu un lietotājiem, ārstē alkoholīkus, kuriem šī inde jau tik postoši iedarbojusies uz organismu, ka ar savu gribas spēku tie vaīrs nevar atbrīvoties no tā lietošanas.

Kā tad šī cīņa norit Mazsalacā? Vienu otru dzērāju jau krietni vien atvēsināja „brīvā maize” piešķirto dienakšu skaits, un bufeti šie cilvēki sāka iet ar likumu. Arī pārtikas veikalos iedzēšana nevar iznākt, jo, piemēram, veikalā № 2 pa līmonādes pudeli negrib atļaut iedzert, bet ieteic to darīt uz ielas.

Cita aina paverās un dzērāji jaunu dzīves prieku iegūva, kad atvēra kiosku Peldu ielā. Te 17.00 jau sāk skanēt vārgē bāsu mēģinājumi, bet ap 23.00, kad kiosku slēdz, jau skaņi tik daudz balsīgi, ka dažs labs koris varētu „apskaust”. Kioskam garām ved ceļš uz mazsalacietu iemīļoto peldvietu. Turču dažs labs peldēšanas entuziasts ir atteicies no šāda prieka, jo, ja arī laimēsies sveikt atzīlēt līdz ūpei bez iereibušo ne visai patīkamajām piezīmēm, tad neviens vaīrs nav drošs, vai no peldēšanās viņš atgriezīsies vesels, jo Salacā gul ievērojams daudzums dzērāju saistās pudeles un konservu kārbās. Un to nu negrib neviens, lai peldot sagraizātām kājam būtu „jaatpūšas” vai nu mājās, vai slūmēdā, kā tas iznāca Latvokomun-

ergo kantora strādniekam b. Oļam un vairākiem citiem. Drošāk ir meklēt peldvietu citur.

Alkoholisku dzērienu kioskā netrūkst. Ir alus, vīni. Par minerāluējiem drusku jāpadomā, ir un nav. Var arī „balto” no pilsētas atnest. Un kur gan vēl jaukāks iedzert, kā skaitstojas Salacas krastos, vēsturiskajos kungu celīšos. Katru dienu garām šeit iet ekskursantu grupas, un visi brīnās par Mazsalacas jaukumiem, bet, kam interesē iedzēšana, gudro, vai nevajadzētu pārcēlies ar iedzīvi Mazsalacā, vismaz vasarā. Ja tā vēl kādu laiku turpināsies, tad ekskursanti noteikti metīs likumu vismaz šai Mazsalacas daļai, jo neviens no viņiem noteikti neinteresē ne dažādie ietīnāmie papīri, ne papīrusu gali, ne arī pusizstāstas konservu bundžas, kas tagad mētājas pie krasta soliņiem un krūmiem. Atcūrtumu novietni te vēlī meklēt. Tādas tuvākā apkārtnē nav neviens. Papīrus droši var mest zem kur pagādās, bet konservu kārbas var arī iemest apkārtnējos ģimenes dārzņos, par to neviens neko nēteiks.

Tādā visā, kam interesē ar pudeli rokā brīvā dabā izkaidēties, laiņi tiek lūgt uz Mazsalacu. Vienā otrā kioskam piegulošā ģimenes dārzņā labi paugustus zaskuska. Sigulā, Gaujas krastos, šādi labiekārtojumi — brīvības krogi droši vien nav pieejami.

A. Siviņš

Redaktora v. O. Apsītis

Mazsalacas mežrūpniecības saimniecībai vajadzīgi strādnieki vagonu iekrašanai, mežmateriālu sagarināšanai un šķirošanai Rūjienas un Alojas stacijās un traktoristi darbam mežniecībā. Strādniekus nodrošina ar bezmaksas kopmītnēm. Tuvākās ņas Mazsalacas MRS-ā vai pa tālruni Mazsalaca 98.

Paziņojums

Mazsalacas kurlēmno biedrības pirmorganizācija paziņo visiem biedriem, kā arī ne-biedriem, kuri ir kurlēmno jeb vāji dzirdīgi, ka šā gada 9. augustā pulksten 11.00

dienā Mazsalacas kultūrnāmā tiek sasaukta pilsiedru sapulce.

Ierasties tiek lūgti biežākā arī ne-biedri-kurlēmno kuri nesastāv biedrībā.